

Bir kuş gibi uçmayı kim istemez?

Uçmak, eski zamanlardan bu yana insanların en büyük tutkularından biri. Neyse ki günümüzde uçmayı deneyimleyebileceğimiz bazı sporlar var. İşte bunlardan birkaçı!

Bilim Çocuk uygulamasını bu yazıda kullanabilirsiniz.

Bilim Çocuk

Uçma sporlarını yapabilmek için sporcular yoğun bir eğitim alır. Bu eğitimlerden birçoğu ülkemizde Türk Hava Kurumu ve bazı üniversitelerin sosyal kulüpleri tarafından veriliyor.

İnsanlar düşmeden havada kalabilmek ve yol alabilmek yani uçabilmek için yüzyıllar boyunca çeşitli araçlar geliştirmiş. Bu araçlar başlangıçta insan ve eşya taşıma amacıyla ya da askeri amaçlarla kullanılmış. Günümüzde bu araçların farklı çeşitleri spor amacıyla da yaygın olarak kullanılıyor.

Uçma sporlarında kullanılan araçlar genellikle motorsuzdur. Bu araçların çoğu havada süzülerek ilerler, yavaşça alçalırlar. Böylece uzun süre havada kalabilir ve belli bir mesafe kat edebilirler.

Peki, motorsuz bir hava aracıyla yükselmenin de mümkün olduğunu biliyor muydunuz? Aslında bu, havanın yükselmesiyle olur. Yeryüzünde güneş ışınlarının etkisiyle çevresine göre daha fazla ısınan bölgelerin üzerindeki hava da ısınır. Hava ısındıkça onu oluşturan moleküller birbirinden uzaklaşır ve hava hafifler. Hafifleyen hava yükselmeye başlar. Bu da yukarı doğru bir hava akımı oluşmasını sağlar. Havanın yükselme hızı aracın iniş hızından fazla olursa araç bu hava akımları sayesinde yükselebilir. Böylece uzun süre havada kalabilir.

Bazı göçmen kuşlar da göç ederken termik adı verilen yükselen hava akımlarından yararlanır. Böylece fazla enerji harcamadan uzun mesafeler kat edebilirler.

Dijitalimaj / Alamy

Avrupa ile Afrika arasında göç eden arı şahinleri termiklerden yararlanarak havada yükselir.

Dijitalimaj / Alamy

Paraşüt, uçma sporlarında en çok kullanılan araçlardan biri. Paraşüt, içine dolan hava sayesinde şişer ve aşağı doğru inerken havanın direnciyle karşılaşır. Paraşüt, yüksek bir yerden atıldığında yere yavaş bir şekilde inilmesine yarar. Serbest düşüş, yamaç paraşütü gibi sporlar paraşütle yapılır.

Serbest düşüş, gökyüzü dalışı olarak da bilinir. Serbest düşüş sporcuları yaklaşık 4000 metreye yükselen bir uçaktan kendilerini aşağı bırakırlar. Sporcular genellikle yüzüstü şekilde belirli bir yüksekliğe kadar düştükten sonra paraşütlerini açar ve yavaş bir iniş yapar. Sporcuların hızı hava direnci nedeniyle sınırlanır ancak yine de saatte 190 kilometreye kadar çıkabilir.

Getty TÜRKİYE

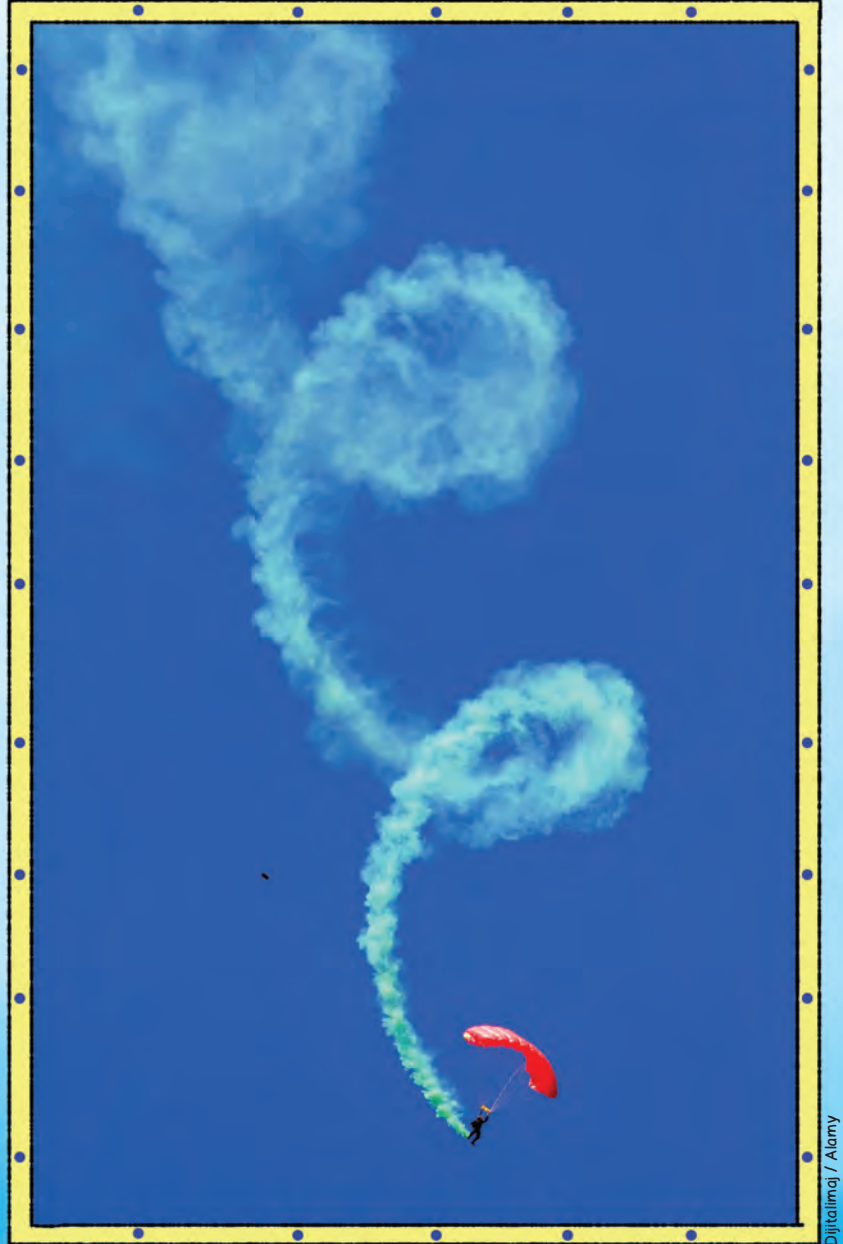

Paraşüt kullanılan bir diğer uçuş sporuysa yamaç paraşütü. Yamaç paraşütçüleri eğimli bir yamaçta paraşütlerini yere sererler. Daha sonra rüzgâra karşı koşarlar. Bu sırada paraşütün içi havayla dolmaya başlar. Paraşüt şiştikten sonra yükselir ve sporcunun tepesine gelir. O sırada sporcunun ayakları yerden kesilir ve sporcu süzölmeye başlar. Sporcu, paraşütü elindeki fren ipleriyle istediği yöne çevirebilir ve inerken yavaşlatabilir.

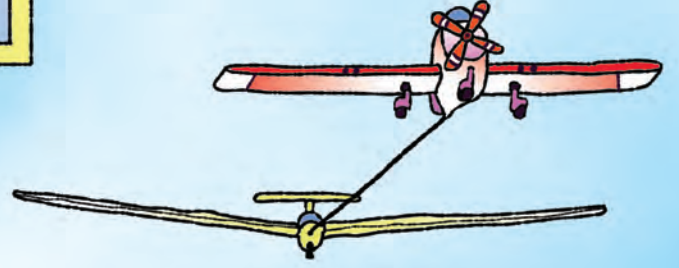
Hava akrobasisi uçak, planör ya da paraşüt gibi hava araçlarıyla takla, dönme hareketleri yapılarak gerçekleştirilir. Bu hareketler yapılırken hava aracından renkli dumanlar çıkarılarak havada çeşitli şekiller oluşturulur. Hava akrobasisi grup hâlindeki hava araçlarıyla yapılabileceği gibi tek bir hava aracıyla da yapılabilir.

Uçağa benzeyen bu küçük araç bir planör. Planörlerin motorları olmaz. Planörler genellikle bir uçak yardımıyla çekilerek havalandırılır ve sonra da hava akımlarından yararlanarak uçmaya devam eder. Planörü kullanan kişi planöre yön verebilmek için planörün içinde bulunan dümeni, pedalları ve levreyi kullanırlar. Planörün hızı saatte 280 kilometreye kadar çıkabilir. Bu yönüyle planör en hızlı hava araçlarından biridir.

Delta kanat kullanılırken sporcular bir tepeye çıkar, delta kanadı omuzlarına takar ve sırtlarında bulunan emniyet kemerini delta kanada bağlar. Daha sonra da yokuş aşağı koşmaya başlar. Delta kanat havalanmaya başladıktan sonra bacaklarını havaya kaldırır ve uçmaya başlar. Sporcular uzun süre havada kalabilir. Delta kanat sporcuları sırtlarında bir paraşüt taşır. Gerekirse paraşütlerini açarak güvenli bir şekilde yere inerler.

Delta kanatta iskeleti özel bir kumaşla kaplanmış bir kanat ve bu kanadın hemen altında da pilotun tutunabilmesi ve delta kanadı kontrol edebilmesi için bir bölme bulunur. Delta kanadın kanat açıklığı on metre kadar olabilir.

